

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A nemzetközi rendőrkutya-vizsga Pozsonyban.

F. hó 11-én folyt le hazánkban az első nagyarányú rendőrkutya-elővezetés mintegy 2000-re menő látogató közönség jelenlétében.

Az elővezetés fényét emelte azon körülmény, hogy Frigyes főherceg és Izabella főhercegné asszony Ó Fenségeik, Fenséges leányaikkal közel két órán át osztatlan figyelemmel és érdeklődéssel követték a valóban érdekes mutatványokat.

A gyönyörű idő által is emelt ünnepély tarka fényének szakszerű jellegét különösen a magyar királyi csendőrség impozáns arányú megjelenése adta meg. Képviselve volt ott a társadalom minden rétege s a nagyközönség kitartott mindvégig, sőt a díjkiosztást és sorsolást is a jó ügyhöz méltó türelemmel várta végig.

Elővezetve lett 13 kutya és pedig: három Airedale-Terrier (Érdél-terrié), négy német juhászkutya és hat Dobermann-pincs. Ha e fajokat osztályozni akarjuk, ki kell emelnünk: hogy az airedale-terriek fürgeségük, a német juhászkutyák bátorságuk és ugrásban való kiváló ügyességük, a dobermann-pincsek pedig kitünő szimatjuk által keltettek feltűnést. Minthogy pedig mindhárom fajnak egészen kimagasló példányai kerültek bemutatásra, valóban nehéz lenne eldönteni, hogy melyik fajnak adandó előny. Az első díjat, Frigyes főherceg által adományozott gyönyörű ezüst serleget és 100 kor. egyleti díjat Zajc Emil cs. és kir. vonatcsapatbeli főhadnagy nyerte el «Sepp» nevű német juhászkutyájával. E kutya — ha tekintetbe vesszük, hogy csak 13 hónapos és hat hét óta áll hivatasos kiképzés alatt — kiváló értelmi fölényének és rátermettségének adta taujalét és bámulatos fegyelmezettségével egyenesen meglepett.

A II. díjat, egy Larisch-Mönnich gróf által adományozott ezüst cigarettatartót és 50 kor. egyleti díjat, Hein Emil cs. kir. csendőrmester Karvinból nyerte el. E kutya egyéb kiváló tehetségei mellett különösen behizonyította azon pszichológiai tény, hogy az ilomító temperamentuma átmeny a kutyára is. Az őrmester egy ropogós katonás fellépésű, élénk, kimért, határozott

mozdulatu ember s mindeme tulajdonságokat a kutyájában is feltaláljuk.

A harmadik díjat Feil Juczi, egy őrnagy özvegye nyerte el «Freya» nevű dobermann-pincs nőtény kutyájával. E díj egy női arany óra arany lánczeczal s a m. k. V. sz. csendőrkerület tisztikara által adományozott értékes íróasztal-készlet volt. «Freya» fürgé, úrnőjéhez kiválóan ragaszkodó állat s kivált finom szaglási érzékével tünt fel, melylyel egész 300 lépésig terjedett tekervényes nyomokat feltétlen biztossággal követett.

A Havranek János m. k. csendőrhadnagy által elővezetett «Lordi» airedale-terrier tekintettel fiatal korára, csak a programponatok egyes részletei tekintetében volt vizsgálható: de máris tanujelét adta fegyelmezettségének s majdnem megindító kötelességérzetének, melylyel kicsiny testalkata daczára a 150 cm.-es falon atugrott.

Pándy Gyula m. k. csendőrmester nagylónyai őrsparanesnok «Illa Plavia» nevű német juhászkutyája még nincsen teljesen kiidomítva, de szorgalmas vezetés mellett szép reményekre jogosít.

Szétosztásra került egészben véve 25 tiszteletdíj és öt pénzbeli jutalom.

A vizsga erkölcsi eredménye előreláthatólag az lesz, hogy a rendőrkutya-ügyet hazánkban is egy jó lépéssel előbbre viszi és remélhetőleg alkalmat nyújtott azon elvek elsajátításához, melyeknek a rendőrkutya — vagy talán helyesebben mondanánk: a csendőrkutya? — kiképzésénél érvényesülni kell.

Egy hulla azonosságának nehéz körülmények között történt megállapítása.

Hans Gross-féle «Archiv»-ból magyarra átdolgozta

Elég gyakori eset, hogy a gyilkos a meggyilkolt egyén hulláját szétdarabolja oly célból, hogy az azonosság megállapítása megnehezíttessék.

A. Anna, berlini kéjné esetében a hulla azonosságának megállapítása különöseu nehéz körülmények között történt s az eset annál is inkább tanulságos, mert a tettes a hullát annyira szétdarabolta, hogy eleinte az orvosok tudománya is teljesen csődöt mondott, sőt még azt sem voltak képesek megállapítani, hogy a nekik

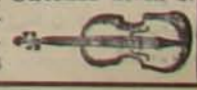

Első magyar vill. erős berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadalmassott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

császári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olesón szakosítottak. Arjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.**

bonczolás végett átadott hullarészek egy női vagy férfi-
testhől származnak-e?

A nyomozással megbízott közegnek más uton sikerült
azonban megállapítania, hogy a különböző helyeken és
időben talált hullarészek (a hulla feje még a mai napig
biányzik) kétségen kívül A. Anna kéjné hullájához tar-
toznak s így sikerült az orvosoknak is az A. Annára
vonatkozó kórházi előjegyzések felhasználása mellett
megközelítő biztossággal megállapítani, hogy a talált
hullarészek A. Anna teteméhez tartoznak.

1909 december 5-én Berlinben, a Spree folyóból a
Mihály-híd közelében a hajósok egy emberi törzs felső
részét fogták ki. A hullarész erős fonállal volt átkötve
s miután a fonál alatt barna csomagolópapiros darab-
kákat találtak, valószínűnek látszott, hogy a hullarész
eredetileg papirosba volt csomagolva, melyet a víz azon-
ban feloldott és lemosott a hullarészről.

A törzset másnap, azaz 1909 december 6-án bon-
czolták. A mellcsont biányzott, a mellüreg nyitva volt,
külsőleg biányzott az emlők körüli rész, melyek helyén
óriási kiterjedésű és mélységű folytonossági hiány mu-
tatózott, minek következtében a mirigyek anyaga sem
volt már megállapítható. A nyitott mellüregben szaba-
don feküdt a szív s mindkét tüdőszárny.

A karok a csuklókból kioldoztattak, ezen vágások
alatt néhány hónalji hajszál találtatott. A törvénytörző
orvosok akként nyilatkoztak, hogy az elhalt személy
nemének megállapítására biányzik minden támpont,
csak az összbemérés alapján sejteni lehet, hogy a
törzs egy női hullához tartozhatik. Ezen véleményüket ké-
sőbb még azzal egészítették ki, hogy tekintettel arra, mi-
szerint a főütőerekben itt-ott sárgás foltok láthatók —
mi ütélmoszesedésre mutat, — egy idősebb egyénről
van szó.

A törzs, úgyszintén a később talált hullarészek bírói
rendelet folytán konzerváltattak.

A törzs azonosságának a megállapítására csak akkor
lehetett gondolni, ha az ahhoz tartozó hullarészek leg-
alább részben megkerülnek. E célból a legmesszebb-
menő intézkedések tételtek és pedig főképpen hirdetések
a hirdetési oszlopokon és a napilapokban, melyekben
a közönség a 3000 márkányi magas jutalomra való
utalással felkérte, hogy a bűnügy kiderítésében a
lehetőségig működjön közre. A hirdetések hamarosan
célhoz vezettek!

1909 december 7-én reggel 7^{1/2} óra tájt, a tempel-
hofi mezőn egy fonállal átkötött csomag találtatott. Egy
fekete női kabát, egy fekete kötény s egy fehér női
alsónadrágba két emberi kar volt göngyölyve. A bal kéz
gyűrűs ujjára egy hamis, értéktelen s összenyomott
gyűrű volt huzva, a köve hiányzott. Az ujjak bőre
annyira át volt áztatva, hogy azokról nem lehetett
daktyloszkopiai felvételt készíteni, ez pedig az azonosság

megállapítását lényegesen megkönnyítette volna, mert
A. Annáról Hamburgban ujjlenyomat készült.

A karok bonczolásánál kiderült, hogy az izomzat
úgy nézett ki, mintha meg lett volna főzve. Színe ha-
sonlított a rózsaszínű sonkához, az izomzat száraz,
fénytelen és zsiros tapintású volt.

A felsőkarok felső részén meglátszott, hogy a már
előzőleg talált törzshöz tartoznak. Az orvosok vizsgá-
lódásaik során azon meggyőződésre jutottak, hogy a
felsőkarok meg lettek főzve. Az izomzat tömörségének
különösen nagyfokú volta, mindkét kar, valamint az
ujjak törésszerű, rendkívüli nagyfokú bebajlása s végül
az izomzat jellegzetes színe, fénytelen, száraz s szürkés-
vörös kinézése szintén csak forróvíz hatásának volt
tulajdonítható.

A karoknak a törzshöz való tartozása egyébként nagy-
ságuk s az előtalált zsirréteg egyformasága alapján is
megállapítható volt.

Feltűnő volt, hogy a bal kéz hátából egy bőrdarab,
nyilván készakarva, ki lett vágva, mely körülmény
természetesen a további nyomozásnál különös figye-
lembe vétetett s mint majd később látjuk, az orvosok-
nak lehetővé tette, hogy tudományos alapon beigazol-
ják, miszerint a nyomozásnak azon eredménye, hogy a
talált hullarészek A. Anna hullájához tartoznak —
helyes.

Azon pillanatban, melyben a karoknak a törzshöz
való tartozása megállapítottnak látszott, előtérbe lépett
a talált ruhadarabok fontossága.

Az erre vonatkozó megállapítás azonban igen lassan
haladt, mert a kabát ismertetőjel nélküli tuczatáru
volt. Különösebb ismertetőjel csak a kötényen s az
alsónadrágon volt látható. A fekete kötény ugyanis kék
czérnával volt kijavítva s az alsónadrág foltozott volt.
A kabát előrészebe — belül — egy gombostű volt
tűzve.

Az összes tárgyak kiállítottak, leírásuk pedig hirdet-
ményekben s a lapokban közhírré tételtek.

A nagyfokú érdeklődés, melylyel a berlini közönség
az eset iránt viseltetett, most már nagyszámu jelenté-
sekben mutatkozott, melyek szerint egyes személyek hol
a kabátban, hol a kötényben oly tárgyat véltek felis-
merni, mely állítólag egy általuk megnevezett személy
tulajdonából származik. Mindezen, többnyire a legna-
gyobb batározottsággal tett jelentések, pontosabb vize-
gálódásnál értékteleneknek bizonyultak.

Azon egyének között, kik a kabát származására vo-
natkozólag felvilágosítást adtak, T. szabómester azt ál-
litotta, hogy 1909 október hó végén vagy november hó
elején, egy fiatalabb nő egy idősebb kíséretében üzle-
tébe jött s ott vásárolta a kérdéses kabátot. A fiatalabb
nő egy egészen közönséges nőszemély benyomását
tette reá.

A legjobb órák,

47

legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágáb-
big, úgy kézpémz, mint részletfizetésre 10 évi
jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

udvaránál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

T. szakember volt s így azon kijelentése, hogy a kérdéses kabátot mint üzletéből származót ismeri fel, már eleve fokozott figyelembe volt veendő, annál is inkább, mert kijelentését felesége s R. fodrásznő megerősítették, mégis tekintetbe kellett venni azt, hogy a kabát más részről is (álliból) felismertetett. T. vallo-másait tehát helyességükre vonatkozólag meg kellett vizsgálni.

Azt a kabátot, melyet T. annak idején A. Annának eladott, T. 29 más kabáttal együtt, 1907. évi augusztus havában egy B. nevű kereskedőtől, ez pedig egy női divatárus cégtől vette; a cég tulajdonosai annak idején L.-né s egy C. nevű szabómester voltak.

L.-né és C. egybehangzó vallomásai, kapcsolatba hozva P. munkásnő kijelentéseivel, ki annak idején a cégnél dolgozott s a neki megmutatott kabátot oly részleteket talált, melyek a varratok s hasonlóak készítésénél az ő sajátosságai, azt eredményezték, hogy a tempelhofi mezőn talált kabát tényleg L. üzletéből származik. Ezzel T. kijelentéseinek szavahihetősége is megállapított. Miután továbbá a talált törzs méretei is egyeztek a kabát méreteivel és T. szabómester is a vevő nőben egy utcza leányt látott, T. vallomásai a sajtónak adtak át.

Az idősebb és a fiatalabb nő személyének, valamint a kabátvétel egyéb részleteinek leírása mellett, egy felhívás tétetett közzé, melyben — utalással a jutalomra — a közönség felhivatott, hogy az, a ki a keresett nőszemély kiléte felől bármily felvilágosítást tudna adni, azt hozza azonnal a hatóság tudomására. A felhívás meghozta a kívánt eredményt. Hamarosan jelentkeztek egyének, kik előadták, hogy a keresett idősebb nő Seb. bázalónővel, a fiatalabb pedig a már hosszabb idő óta eltűnt A. Anna utcza leánnyal azonos.

Sch.-né erre szembesítettett T. szabómesterrel s a többi tanuval, kik Sch.-nében azonnal az általuk értett idősebb nőt ismerték fel. Sch.-né beismerte, hogy ő a keresett nővel azonos s megerősítette, hogy a vele volt fiatalabb nő tényleg A. Anna.

A kabát azonosságának megállapítására épített azon feltevés, hogy a meggyilkolt nem lehet más mint A. Anna, másnap beigazolódt.

N.-né, a meggyilkolt sógornője ugyanis felismerte a kabátot s határozottan állította, hogy sógornőjének szokása volt a nyakkendő levétele után az annak megerősítésére szolgáló tűt a kabátba tűzni.

Ez a nő az alsónadrág foltozásában saját munkájára ismert, a nadrágot, valamint az általa kék pamutból készített kötényt ő adta egyéb ruhaneművel együtt A. Annának. Állításainak helyességét beigazolandó, N.-né a kék pamutból még egy mintát is előmutatott. Ezzel a talált ruhanemű azonossága kétségtelenül megállapított.

1909 december 8-án a tempelhofi mezőn egy csomagban egy pár harisnya találtatott, melyekben N.-né a foltozás alakjáról szintén A. Anna tulajdonát ismerte fel.

A törvényszéki orvosoknak még hiányzott azonban annak a tudományos alapon eszközölt megállapítása, hogy az előtalált hullarészek egy nő vagy egy férfi teteméhez tartoznak-e? Kétkedésüket eloszlatta azon körülmény, hogy 1910 február 2-án egy csatornában egy női felsőcsozomb találtatott, melynek felső részén női nemi szervek voltak felismerhetők. A csozomb a törzshöz illett.

1910 május 17-én megtaláltatott a Sprees folyóban a hullához tartozó bal s ugyanazon hó 21-én a jobb allásbészár is.

Bár már kiderült, hogy a talált hullarészek egy női tetemhez tartoznak s bár meg lett állapítva, hogy a talált ruhadarabok A. Anna tulajdonát képezték, a rendkívüli alapossgal eljáró nyomozó hatóság előtt még mindég nem látszott beigazoltnak, hogy a hullarészek tényleg A. Anna teteméhez tartoznak-e? Az ez irányú nyomozás tehát tovább folyt, míg végre nagy körülménnyességgel, de kétséget kizáró s igen érdekes módon az utolsó kétkedés is eloszlast nyert.

A. Anna személyét illetőleg többek között megállapítottatott, hogy sokat kóborolt hamis nevek alatt Hamburgban és Altonában, hol a legpiszkosabb lebuajokban és korcsmákban gyakran megfordult.

Ezen lebuajok egyikében A. Anna a korcsma tulajdonosával összeveszett; a verekezés folyamán ez a leány bal kézfejét egy söröskorsóval súlyosan megsértette. A további nyomozás kiderítette, hogy A. Anna a hamburgi Szt.-György-kórházban sérülésével gyógykezeltetett. A kórház körleírásában a sérülés körülményesen le volt írva. Ennek alapján, valamint azért, mert a talált hullarész bal kézfejről egy bőrdarab — feltétlenül szándékosan — kivágatott, a törvényszéki orvosok a hulla bal kezét Röntgen-sugarakkal megvizsgálták. Az így készült fénykép ugyanazokat a csonttöréseket mutatta, mint a melyek a Szt.-György-kórház körleírásában is leírtak.

Ezzel tehát a tudomány alapján is beigazolást nyert, hogy a talált hullarészek A. Anna teteméhez tartoznak,

Hogy a tettes a hulla feldarabolásánál mily körülmönfontan járt el azért, hogy a hulla azonosságának megállapítását megnehezítse, abból is kitűnik, miszerint rendkívüli alapossgal minden különös ismertetőjelt, mely a hullarészek felismeréséhez vezethettek volna, gondosan eltávolított. Így nemcsak az egyik kézen volt sebhelyet távolított el, hanem a mellestontot is bizonyára csak azért vágta ki, mert — mint az a kórházi okmányokból kivehető volt — a mellestonton egy bujakorra visszavezethető — sebhely volt.

Miután A. Anna fején sok volt a különös ismertető-

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden g ógy árban. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

jel, mint például több májfolt a szemölcs az állon s a felsőajakon, biztosra vehető, hogy a tettes a fej megsemmisítésére különös gondot fordított. A fej azonban a hatóság minden fáradozása dacára sem volt előtalálható.

A tettes munkája egyébként arra is mutat, hogy ő a meggyilkolt testét s különösen annak ismertetőjeleit igen pontosan ismerhette, így tehát ezzel gyakran érintkezhetett.

A telepítés kérdéséhez.

Irta: *Hein György* hadnagy számvivő.

Lapunk f. évi hetedik számában foglalkoztam az altisztek telepítésének kérdésével. Rám utattam — a menyire tölem tellett — az eszme fény és árnyoldalaira s annak a szerény s nem mervádó nézetemnek adtam kifejezést, hogy a nagyon is üdvös kérdést akként vélem a legcélszerűbben megoldhatónak, ha szolgálatban megrokkant altisztjeinknek a belterjes gazdálkodást tennők lehetővé.

Fejtegetéseim legénységünk körében visszhangra találtak. Az előttem fekvő levelekből ugyanis arról győződtem meg, hogy komolyan gondolkodó altisztjeink nem hogy nem idegenkednek az eszmétől, hanem ellenkezőleg, élénk figyelemmel kísérik a mozgalom minden egyes fázisát. A telepítés kérdése tehát méltón sorakozik az utóbbi években szönyegre került és a legénység anyagi boldogulását nagyban előmozdítani hivatott többi társadalmi intézmény kérdései mellé, a melyeknek alapja már meg van vetve s csak idők kérdése, hogy mikor kerülnek tető alá azok a monumentális alkotások, a melyeknek falain belül a jótékony és az emberszeretet fog honolni.

Szép tervek, nagy alkotások, a csendőrség fejlődésében korszakot alkotó eszmék, a melynek megvalósításán azonban sok időt és még nagy anyagi áldozatokat követel.

De nincs mitől tartanunk, mert ügyünk jó kezekben van! Csak egy baj van, a melynek kuforrását azonban „önönmagunkban” kell keresnünk! Régi betegség, a mely mindannyiszor kiújul, a hányszor nagy tervek megvalósításáról van szó! Lelkesedésünk szalmaláng, a mely fellobbanásával csak pillanatnyi fény sugarat vált ki, azonban állandó meleget nyújtani képtelen.

A nyugdíjpótló eszméje általános lelkesedést keltett, az internátus eszméje lázba hozta az egész csendőrséget, s mit tapasztalunk? . . . Közönyt! . . . Megszoktuk már ezeket az eszméket, áldoztunk a közös oltárán s azzal — mint a ki dolgát jól végezte — napirendre tértünk felettük!

A hadvezérnek hiába vannak világot hódító eszméi és tervei, ha nem áll rendelkezésére egy minden tekintetben fegyelmezett hadsereg, a melynek minden egyes tagját, minden egyes közkatonáját a győzelem iránti lelkesedés erna hatja át; nem tud egymagában hatalmasat alkotni az a lángelme, a melynek támaszkodni kell a közre, a mely erejét nem önmagából, hanem az összességből meríti.

Vezetőkörünk minden igyekezete, minden jóindulata kárba veszett fáradság, ha mi — a közkatonák — nem sietünk segítségükre; ha mi, a kiknek legegységibb érde-

keit mozdítják elő ezek a nagy alkotások, bűnös nem-törődömséggel várjuk, hogy az eszme önmagától testet öltön, magyarul mondva, ha azt várjuk: „hogy a sült galamb szájunkba repüljön!”

Nemtörődömségünk az a szírt, a melyen bajtörést szenvednek az eszmék s kizárólag vezetőköreink vas energiájának köszönhetjük majdan, ha az eszmék megvalósulása révén anyagi helyzetünkön segítve lesz.

Elmélkedjünk egy keveset s rá fogunk jönni arra, hogy mindaz, a mit elmondottam, szomorú valóság.

Itt van pld. a zsebkönyv-alap. Százazrekre rug a vagyona, a melynek kamatait tényleges és nyugdíjas altisztek százai élvezik! Jutalomban részesül az igyekezet, a szorgalom, segélyben az inség és a nyomor. A 80-as években lett elültetve az a csemete, a mely ma — 30 év múlva — terebélyes fává nőtte ki magát, a melynek árnyékában megbuzódhatnak a sors üldözöttei.

Méltó társa ennek az alapnak, az inségnek támogatásában Lapunk is! Hatezer koronára menő évi tiszta jövedelme szintén jótékony célú szolgál s emellett szócsöve mindazoknak az eszméknek, a melyek a csendőrséget előbbre vinni vannak hivatva. Az egész szerkesztés — hasonlóan a zsebkönyvéhez — házi kezelésben van s csak így volt elérhető az, hogy Lapunk ma már testvérek között is tisztán 100.000 koronát ér.

Tegyük kezünket a szívünkre és valljuk meg őszintén, hogy ha mi magunk ezt a ket állapot szellemileg és anyagilag jobban támogatnók, mint az tényleg történik, már sokkal messzebbre tartanánk!

A nyugdíjpótló és internátus most van fejlődésben. Amaz egy 20 millió korona alaptőkére menő segélyalap létesítését célozza, a mely hivatva van nemcsak minket, hanem családunkat is a nélkülözések ellen biztosítani, emez pedig keblére ölelendi az árvákat, a segélyre és támaszra szoruló kisdedeket, a kikből emhert nevelve, átsegíti őket az élet viharain, megkönnyíti azt a munkát, a melyet a létért való küzdelemben kell kifejtetni s hazánknak derék és edzett férfiakat ad.

Hiven szolgáltuk-e mi — közkatonák — e szent eszméket? Segítségére siettünk-e vezéreinknek akár szóval, akár tettel? . . . A tagadó válasz nem fedné teljesen az igazságot, az igenlő válasz pedig korántsem felel meg a való tényeknek!

Itt állunk tehát az ígéret földje előtt, de nem tudunk bejutni, mert sajnáljuk azt a kevés fáradságot, a melybe annak elfoglalása kerül! Ellenben azt várjuk, hogy vezéreink — erejüket meghaladó munkát végezve — ki nyissák előttünk a kincsek egész tárházát, a melyből ökö maguk semmit, mi pedig mindent élvezünk! . . .

Nem jól van ez így! Nem elég a feltétlen bizalom vezéreink nemes harcokszégekben, hanem edes mindnyájunknak be kellene lépni az önzetlen harcokszégek csatá-sorába s a kitüzött cél eléréseért küzdeni egy szívvel, egy lélekkel, fáradságot és időt nem kimélve! Hadd lássák meg vezető köreink, hogy hívó szózatuk visszhangra talál a mi szívünkben is, hogy velük érzünk s lelkünk sovárogyja az eredményt!

A nyugdíjpótló és az internátus — mint már mondtam — jó kezekben van, a telepítés ügye azonban még mindig nyílt kérdés, a melyet minden oldalról megvilágítani a mi kötelességünk s ha a kérdést felszínen tudjuk tartani, akkor az előbb-utóbb szintén megvalósul. Foglalkozni kell vele minden egyes alkalommal, mert megéri a fáradságot. Némelykor, — mint azt az utóbbiak

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-50.

BUTOR

A park kapujában.

A kastély.

A gödöllői királynagok.

igazolják — egy szerencsés vélotlen vet felszínre egy-egy jó eszmét, a melyet a nyilvánosság bírálata alá kell bocsátanunk.

A közelmúltban gyorsvonaton robogtam át Dunántúl kias, gazdag rónáságain. A vonat ablakain át gyönyörködtem a szép vetésekben, a ringó kalászosokban. Velem szemközt egy ur foglalt helyet, a kinek külseje már az első tekintetre elárulta a gazdálkodót. Bemutatkoztunk. Így fejérmegyei földbirtokos volt. Többek között szóba került a telepítés kérdése is.

Eldóadtam, hogy én milyen irányban vitattam az eszme czélszerű kivitelét. Ő figyelmesen végig hallgatott s nekem végtelenül jól esett, a mikor ő is belemorúlt a kérdés megvitatásába, olyan szempontokból bírálva meg a mozgalmat, a melyek eddig ismeretlenek voltak előttem.

Ő — ugymond — az altisztek telepítésének kérdését összekapcsolná egy másik eszmével, a mely előreláthatólag az altiszti körökben pártolásra talál. Magát a földmivelőt nem tartja czélra vezetőnek, a kerti foglalkozást pedig nem elegendő jövedelmezőnek.

— Mi gazdák — folytatta — nagy hiányt szenvedünk kellő számú intelligens, erélyes és megbízható felügyelői személyzetben. Nincs emberünk, a kire nyugodtan rábízhatnánk egy munkát abban a biztos tudatban, hogy az — óbajunkhoz képest — a legpontosabban el is lesz végezve.

— Jelenlegi személyzetünk nem tud magának elegendő tekintélyt szerezni, ennél fogva képességeit sem tudja kellőképpen kifejteni! A földművesiskolákból kikerült ifjak szakképzett egyének ugyan, de fiatal koruknál fogva csak a legtrikább esetben képesek a hozzájuk fűzött követelményeknek megfelelni, mert egyik szélsőségből a másikba esnek; hol tulszigorúak, hol meg nagyon is elnézők. S így a gazdának nem marad más hátra, mint a drágán fizetett személyzet mellett éjjel-nappal talpon lenni, ha a földbirtokba fektetett tőkét 2—2½%-ra óhajtja jövedelmeztetni.

Minden egyes földbirtokos és nagybérő örömmel szerződte meg nyugdíjas altiszteket, ha azoknak a gazdaság körül nincsenek is oly gyakorlati tapasztalatuk, mint egy gazdasági iskolákat végzett egyének. Elsősorban azért, mert egy már meglelt koru, komoly gondolkodásu, higgadt felügyelő rendet tudna tartani az egész gazdaságban, másrészt pedig azért, mert annak a katonás magatartása révén a cselédség is — okulva a jó példán — rendhez és fegyelemhez szoknék. De ezek az altisztek nemcsak a termelés, a tejjgazdaság és bizlalda körül válnának be, hanem főleg magtárosi minőségben igazán megbecsülhetetlen munkaerőknek bizonyulnának. Azután ez a hivatás felelne meg leginkább a mostani működési körüknek is — főleg a kiszolgált csendőröket értve — a kik nemcsak ahhoz vannak hozzászoktatva, hogy rendet tartsanak, hanem ahhoz is, hogy a megbomlott rendet helyre is bozzák.

A mi pedig az előzetes kiképzést illeti, azt nagyon könnyen meg lehetne oldani esti tanfolyamokkal és egy pár havi gyakorlati próbaszolgálattal.

Javadalmazás tekintetében ezek az altisztek szintén meg volnának elégedve, ha a készpénzfizetés (évente 800—1000 kor.) nem is sok, mert a természetbeni járandóságok: szántó, legelő, ló, tehén és sertéstartás, élelem, tűzifa, világítás stb. lényegesen hozzájárulnának egy biztos és gondtalan megélhetés alapjához. Társadalmi tekintetben sem lehet kifogás, mert tudvalóv

dolog, hogy egy ilyen alkalmazott a maga körében és hasonló előképzettségű egyének között mindig tekintélynek örvendett.

Ezt az eszmét penditse meg hadnagy ur — fejezte be a földbirtokos — és meg fogják látni az urak, hogy ez jobban konvenial az altiszteknek!

Az északi sarkvidék lakói.

II.

Semmi sem tarthat örökké s így a nyár örömei is véget érnek, mint egy szép álom, talán a legszebb, a mit az eszkimó megálmodhat. Hiszen a szellős sátor alatti élet sokkal kellemesebb és egészségesebb, mint a bűzös, doboz kőkunyhókban. Aztán meg az öblök védettebb helyein, a hol rénszarvasok legelni szoktak, buja füvek zöldelnek, aransárga oroszlánszáj, biborpiros mák és más virágok nyílnak; méhek és szúnyogok zümmögnek; pókok hálót szövik s egyéb csodák történnek, a mikben oly végtelenül jól esik gyönyörködni a félelmi éjszaka után annak a különben épen nem érzélgő, egyszerű eszkimó-népnek is.

Nyár vagy ősze végével alkalmas helyen kőkunyhót építenek, a melyben átteleznek. Ezt a kunyhóépítést így írja le az északi sark bíros felfedezője, Peary: Köröskörül felássák a földet s az árkokba kőből falakat raknak; a kövek réseit mobával tömik be. A falakra bosszú, lapos kövekből rakják rá a tetőt, a melyre azután vastag földréteget hordanak. A falakban nincsen ajtó; a padlóul szolgáló földbe ásott alagútszerű lyukon járnak ki-be hason csúszva a ház lakói. Mindössze egy ablaka van a háznak, a melyen az üveget fokabélből készült vékony és áttetsző hártya pótolja.

Mibelyest kítavasodik s a jég olkezd takarodni a tengerről, tovább vonul a csapat, míg megint alkalmas vadászterületre akad. Így tart ez a vándorélet két-három évig, míg ismét visszakerülnek az elhagyott házba.

*

Mikor 1728-ban egy dán hajó érkezett férfiakkal és nőekkel Godthaabba, hogy ott letelepedjenek, a gyülekezés nép közül sokan oly botrányosan viselkedtek, hogy a pogány eszkimók azt kérdezték, hogy miért van így?

Míg az eszkimó nők nagyon csendesek és tisztoságok, addig a dán asszonyok szemtelenség, kikapóság és minden szemérem nélkül valók. Pedig hát ezek is tudják, hogy mi az Isten akarata. És az eszkimók kinevették, megvetették a gögös európaiakat, a kik oly

ÉLELMISZEREKET

legjuttányosabban szállít :::

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a cs. és kir. hadsereg részére.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TER 1. SZAM.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

A gödöllői királynapok. — A király sétáltja a parkban.

szépen prédikálnak és oly csúnyán cselekesznek s a fókavadászathoz s mi egyébhez semmit sem értenek.

Az eszkimó nők azonban nemcsak tisztességesek, hanem rendkívül ügyesek és dolgozók is. Nehéz ott az élet mindenképen. A férfiak ezer veszély között idejüket mint vadászok és családfenntartók a tengeren és a hómezőkön töltik, így hát nem is lehet máskép, mint úgy, hogy a többi munkát a nők végezzék el s ők híven végzik még akkor is, mikor a vadászatra s halászátra alkalmatlan időben a férfiak egyebet sem tesznek, mint a lócsán ülnek, benyélnek, mesélnek, esznek és alusznak. Ilyenkor keresztbe rakott lábszárakkal a lócsákon ülnek a nők, varrnak és híméznek, egy görbe késsel bőrt szabnak, madárbőrt rágnek s természetesen szüntelenül csacsognak is.

A bőrök kikészítése egyike a legfontosabb foglalkozásoknak az eszkimóknál s igen sajtószerűen történik.

A kajakra való bőrt részint feketére, részint pedig fehérre eszerzik. A fekete bőroket úgy nyerik, hogy a nyers bőrről mindjárt nyitítás után a szalonnát levakarják és a bőrt 1—2 napig ugyanabban a gyanús illatú, állott folyadékban áztatják, a melyet az eszkimó szépek frissiben hajviznek használnak. Ezt a nélkülözhetetlen folyadékot egyébiránt ócska bődönben, a mely közhasználatra a szoba egyik sarkában áll, télen át szorgosan gyűjtik. Ettől a bődöntől a szoba levegője nem a legillatosabb. Azután késsel a szőrzetet eltávolítják s a bőrt tengervízben kimossák és árnyékos helyen a levegőn megszáritják. Télen azonban nem szárítják, hanem hó alá teszik. Ha csak lehetséges, úgy mindjárt mosás után feszítik rá a bőrt a kajakra, a hol aztán a leggyonlatesebben megszárad. Ez a hő azért fekete, mivel a borjúfóka barkája, vagyis legkülső bőrrétege fekete vagy sötétbarna.

A fehér kajabőröket, miután róluk a szalonnát nagyjában lekapták, nyers állapotban összegöngyölitik és a házban vagy a szabadban kellően meleg helyre teszik. Ott addig maradnak, míg a szőrzetet és a barkát kagyló segítségével könnyen le lehet vakarni róluk. Kagyló sem kell épen ehhez az eljárásához, mert a timárkodó nők inkább a fogaikkal végzik ezt a műveletet, minthogy eközben zsirt szívatnak a bőrből, a mi nagyon ízlik nekik. Ezután a bőroket — nyáron — árnyékos helyen gerendára akasztják s az egyenletes száradás okáért gyakran változtatják. Télen úgy, mint a fekete bőroket, hóba teszik. Minthogy a sötét barkát ezekről a bőrokről lekapták, kikészítve világos színűek vagy egészen fehérek. A fehér bőroket, melyeket főképp zsírral folytonosan kenni kell, a csónakok nyári borítására használják, a feketékkel pedig, a melyeket sohasem kennek, télire borítják be a kajákat. Minden valamirevaló vadász tehát évenként kétszer borítja be csónakját új bőrrrel.

Ha a főkabőről eszmát akarnak varrni, úgy a szalonnát és az alsó bőrrétegeket gondosan levakarják róla, s ha a bőr e művelet következtében eléggé vékony lett, két napig a már fent említett illatos folyadékban áztatják, azután pedig késsel a szőrzetet levakarják. Erre aztán a gypbe vagy a hóba vert kis osontozóvenken kifeszítik és megszáritják. Végül addig dörzsölik, míg egészen megpuhul. Mivel a barkát nem kapták le róla, sötét színű.

A fehér eszimbőröt ugyanígy készítik, azzal a különbséggel, hogy miután a szőrzetet lekapták róla, langyos vízben áztatják, míg a barka leválik róla; azután tengervízben kimossák. Ha még ekkor sem vált volna le róla a barka, úgy felváltva langyos, majd tenger vízbe teszik. Végül kifeszítve megszáritják.

Mivel a világos bőr nem olyan vízhatlan és jó, mint

a sötét, azért jobbára csak a nők viselik, a kik vagy fehéren hagyják, vagy tarkára festik.

Csizmatalpnak a fekete kajakbőrt használják, csak hogy ezt szárítás közben kifeszítik.

A kajakkeztyűnek való bőrt eleinte úgy kezelik, mint a csizmanak való bőrt, de mikor a szörzetet lekaparják róla, vérrrel dörzsölik be, összegöngyölitik és elteszik. Ezt kétszer, háromszor megismétlik, míg sötét színű lett. Azután — nyáron a szabadban, télen a szobában — kifeszítik s megszáritják. Ez a bőr teljesen vízhatlan.

A csizmabélésnek, bekecsnek, bundának stb. való bőrt, miután a szalonnát lekapták róla, vízbe teszik és zöld szappannal mossák. Ezután tiszta vízben leöblítik, kifeszítik és megszáritják. Miután hosszas dörzsöléssel megpuhították, használatba veszik. A rénszarvasbőrt szintén szárítják és dörzsölik, de vízbe nem teszik.

Legérdekesebb azonban a madárbőrök kikészítése. Miután a tollazatot gondosan megszáritották, a bőrt kifordítják, a zsírréteget, a mennyire lehetséges, kanállal vagy kagylóval lekaparják és mindjárt meg is eszik. Pompás íze van. Ezután a bőrt száradás végett a menyenyezetre akasztják. Néhány nap múlva az utolsó zsirt kirágnak, kiszopják a bőrből. Ezután megint megszáritják, forró vízben szappannal és szódával háromszor egymásután megmossák, hideg vízben kiöblítik, kifacsarják s száradás végett felakasztják. Ha pedig, mint pl. a dunnalúdról, a tollakat el kell távolítani, úgy ezeket, mikor a bőr félig megszáradt kitépik, mire csak a pehelydunna marad meg a bőrön. Azután egészen megszáritják, felvágják s ezzel kész a bőr.

A madárbőrök zsírjának kirágása, kiszopása igen sajtószerű művelet. A kifordított, száraz madárbőrt, a melyről szinte csöpög a zsír, valamelyik szélén szopogatni kezdik, míg a zsír azon a helyen teljesen eltűnik s a bőr puha és fehér lesz. Ezután lassacskán tovább és tovább megy ez a rágás és szopogatás, míg a bőr egyre beljebb kerül a szájba, végre pedig egészen eltűnik benne, hogy azután teljes zsirtalan állapotban kiköpik onnan. A nőknek és gyermekeknek ez igen kellemes szórakozása a sok élvezhető zsír miatt; de ha szűkiben vannak a háznál a szalonnának és egyéb harapnivalónak, a különben oly rátarti férfiak is szívesen segítenek a furcsa cserzésnél s igen különös látvány ilyenkor, ha a házbéliek mind madárbőrt szopogatva gubbasztanak a lóczákon.

Az európai embert épen nem a legkellemesebben lepi meg, a mikor látja, hogy a női timárok a fogaikat ép úgy használják munkájuknál, mint a kétkeziüket; különösen pedig, hogy az abból a bizonyos gyanús bőrdőnből kivett bűzös bőrökbe minden teketória nélkül beleharapnak s megkezdik a vakarás stb. munkáját.

Egyébként, mint már említettük is, az eszkimó nők igen ügyes munkások s különösen a varrásban tűnnek ki. A kajakborítások, a vízi bekecsok s a bőrből készült ingek varratai a lehető legtökéletesebbek. De himzéseik is figyelemre méltók, a mikkel nadrájaikat, csizmáikat s más holmijukat díszítik.

*

Igy peregnék le az eszkimók napjai munka és gondok között. Életükben igen kevés a változatosság. A férfi csak a tengeren érzi magát jól; ha otthon áll maradnia, nehéz a szíve. És a mikor végre meg is öregezik, úgy vége a nótának. Most már nem ő

keres másokra, hanem mások öreá. És ez fáj neki. De azért a mikor a fiatalok hazatérnek zsákmányukkal a tengerről, úgy az öregek is leballagnak a partra, hogy őket fogadják. Az öregasszonyok pedig még nagyobb megadással türik el az aggkor nyomorúságait, a miket a világ legtermészetesebb dolgának tartanak. Elvégre is jól tudják, hogy a megváltó balul egyre jobban közeledik, a mikor aztán minden földi nyomorúságnak is vége lesz.

Igen érdekes, a mit Peary az eszkimók temetési szokásairól ír. Ha az eszkimó meghal, — írja Peary — azonnal eltemetik. Előbb azonban teljesen felöltöztetik, azután pedig belecsavarják az ágyruhájául szolgáló bőrökbe, azonfölül mindenféle egyéb ruhájába, nehogy bárminek a hiányát érezze a másvilágon. Azután erős kötelet kötnek a dereka köré és a kötélnél fogva fejével előrefelé vonszolják a házából vagy a sátorból a havon végig arra a helyre, a hol elégséges kö van a betemetésére. Az eszkimók irtóznak a halott embertől; azért kézzel hozzá nem érnek, hanem úgy húzzák a földön, akár a szánkót. A kiszemelt helyen azután köveket raknak a tetemre, hogy megoltalmazza a kutyák, a rókák és a hollók étvágyától. Az eszkimóhit szerint a másvilág is valami teljesen anyagi világ. Ezért a halott vadász mellé temetik a szánkóját s a kajakját minden vadászszerszámmal; a kedvenc kutyáit megfojtva a szán elé kötik, hogy követhessék gazdájukat végső nagy útjára. Ha asszony a halott, melléje temetik a kis szövőszékét és egyéb házi szerszámát, meg egy kis zsiradékot és gyújtószert, hogy legyen mivel meggyújtani lámpáját és megfőznie ételét, majd ha felbred a másvilágon.

Mert hát az eszkimó a másvilágon is eszkimó marad.

KÉPEINKHEZ.

A gödöllői királynapok.

A gödöllői királynapokat juttatják eszünkbe azok a képek, a melyeket a jelen számunkban közreadunk. Ezeknek azonban egyelőre már vége, mert királyunk e hó elején elutazott Gödöllőről, hogy másutt folytassa üdülését. De megmaradt nekünk az a lélekemelő tudat, hogy míg főuraink és a vagyonos osztály legnagyobb része idegen helyen keres üdülést, addig királyunk, a kinek pedig szintén módjában volna a virágos tavasz idején különbel-különb üdülőhelyeket felkeresni, éppen hozzánk jött és hű magyar nemzete örömeire nemcsak hogy elég hosszú időt töltött a remek parkkal körülvett gödöllői királyi kastélyban, hanem agg koránál fogva könnyen változó egészségét helyrehozandó, üdülést is talált itt a gondterhes napok után. Szép és remek hely is a gödöllői királyi várkastély és különösen egészséges a vidék is. Gödöllő, ez a magyar Versailles, csak nagyon keveset lendült az 1867-iki király-koronázás óta, a mikor is nemzeti ajándékképp a Felsőgödöllői tulajdonába ment át a Grassalkovich hercegek eme ősi dominiuma. Igaz ugyan, hogy erősebb fejlődés mellett zajosabb is volna ez a máskülönb csendes falusi tájék. Királyunk pedig éppen a csendessége miatt keresi most föl Gödöllőt. De voltak ott régebben zajosabb napok is, a mikor még királyunk a vadászat nemes élvezetének is szenteltett pár napot. A hajtók lármája és a koronásfők halla-

Merkur kerékpárok

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csekély havi részletfizetésre.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 25 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek. Argyazékot ingyen és bérmentve küld **DÉRY EDE** kerékpár- és varrógép **SZEGED.** nagyraktár 56

fija verte fel nem egyszer az öserdők csendjét s vérbeli lejedelmek, koronavárományos főhercegek golyóitól találva adta ki páráját a nemes vad. Szép idők voltak ezek. Még fejedelmi emlékek is szépek! S nagyon valószínű, hogy az üdülés utáni vágyódás mellett ezek a kellemes emlékek is vonzzák királyunkat erre az egészséges, idillikus helyre s a várkastély remek parkjának árnyas utain sétálgatva, bizonyára sokszor elmereng az elmúlt idők eme kedves emlékein.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus javára ujabban a következő adományok folytak be: a szegedi csendőrkerületi parancsnokságtól, büntető törvénykönyvek ára fejében 78, a mátraszöllösi különítmény által, 1911 május 25-én az internátus alapjának javára rendezett táncmulatság tiszta jövedelme gyanánt, az említett különítménytől 200 korona. Az eddig befolyt adományok összege 23,729 korona 40 fillér.

Gyászhir. Huber Ferencz törzsörmeister, a budapesti csendőrlaktanya gondnoka, június 11-én, életének 60-ik, csendőrségi szolgálatának 37-ik évében, Budapesten meghalt. Temetése június 13-án délután 4 órakor a cs. és kir. 17. számú helyőrségi kórházból, a római katolikus vallás szertartásai szerint a farkasréti katonai temetőbe ment végbe. Ravatalát, gyászoló családján kívül, előjárói és bajtársai nagy számban állották körül, kik az érdemes bajtársat utolsó útjában is elkísérték. Nyugodjék békében!

Egy csendőr megtámadtatása. Bartók József izsáki örsbeli cs. ez. örsvezető június 4-én este a községben kardosan sétálva, egy verekedő csoporttal szemben szolgáltilag fellépve kardot rántott, a mit tőle a forgópisztolylyal felfegyverzett Radva István elragadott. A kardját megfosztott örsvezető Radva kezéből annak forgópisztolyát elvette s azzal Radvára két lövést intézve, azt súlyosan megsebesítette.

Ellenszegülés. Biró József próbacsendőr, június 5-én a temesmegyei Tesöld község határában fekvő Kendeféle téglagyárban, Sztankovics Milán téglagyári munkás, ellenszegülővel szemben, annak könnyű sérülésével végződött szaronyfegyvert használt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A legrégibb népszámlálás. A világ majd minden államában megtartották már a népszámlálást, nem lesz tehát érdekelten annak a megállapítása, hogy rendes és a mai értelemben vett népszámlálás legrégibb adataival Khinában találkozunk, a hol 2042-ben Krisztus előtt tartottak először népszámlálást. A japánok csak ezerkilencszáz évvel később követték a példát. Solon alkotmánya alatt az athéni polgárokat vagyonuk és jövedelmük szerint négy osztályba sorozták. A római népszámlálás több statisztikai adattal szolgál, mint a görögöké. Az első római népszámlálást Servius Tullius rendezte el és azt nagy ünnepség között tartatta meg. Minden római polgárnak meg kellett jelenni a Campus Marciuson és eskü, alatt bejelentenie nevét, lakását és ingatlanainak értékét. A ki hamisan vallott, vagyonát elkobozták. A népszámlálás intézményére a bibliában is rábukkanunk. A népszámlálás, melyet Mózes a nagy vadonban tartott, nagyon egyszerűen ment végbe. Mert csak a húsz éven fölül fejezőlegyeket

zsidókat számolták össze. A megszámlálás egy nap alatt folyt le, az asszonyokat, gyerekeket, nyomorékokat és öregeket, valamint a lévitákat ugyanis nem számolták. Ez az első bibliai népszámlálás 603,550 fegyverfogásra alkalmas zsidóról számol be.

Uj soványító kura. Robin Albert francia orvos-tanár az egyik szaklapban a soványításnak általa föltalált új módszerét ismerteti, a mely sajátságos módon abban áll, hogy a pácziensnek az előirt diéta szerint naponként ötször kell étkeznie. A diéta maga a következő: Reggel nyolcz órakor: húsételből vagy halból álló reggeli; délelőtt tizenegy órakor: két darab lágy tojás; délután: húsétel, saláta és gyümölcsfélék; délután öt órakor: tea; este: rendes vacsora, amely hideg húsételből, salátából és gyümölcsfélékből állhat. A teát cukrozás nélkül kell inni. — Robin tanár azt állítja, hogy ezzel a diétával már számos sikert ért el. Legutóbb például egy ötvenkét esztendő és kilenczven kilogramm súlyú pácziense a diétának három hónapig való betartása után tizenöt kilogrammot vesztett testsúlyából, a ki a mellett az egész idő alatt rendkívül jól érezte magát.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Többeknek illetékes helyről nyert információink alapján értesítjük, hogy a dr. Dalnai Géza százados hadbíró által összeállított és a Csendőrségi Lapok f. évi 24. számában ismertett kézikönyv szakszerűen felülbíráva ezúriig még nem lett.

R. K. Korona. A szép eredményhez gratulálunk. A lapba azonban helyszűke miatt fel nem vehető.

000. Szolgálati ügy.

K. V. I. Sorjegye nem nyert.

1888. A kérvény szolgálati uton terjesztendő elő. Részletes felvilágosításért legcélszerűbb ha a kir. tanfőtárgyelőhöz (Szolnok) fordul.

B. 555. A „Továbbképző és altszti iskola” tanfolyamát végzett és csendőr ez. örsvezetővé előléptetettek, kinevezésükkel további előléptetésükre igénynyel még nem birnak és csak mint járőrvezetők és őrsparancsnok-helyettesek alkalmazhatók. Az illető, ha járőrvezető vagy őrsparancsnok-helyettes a két évvel idősebb cs. ez. örsvezetőnél, a ki nem járőrvezető vagy őrsparancsnok-helyettes, szolgálati állásánál fogva elvben előbb sorol, ellenkezőleg nem.

1883—28. Nem viselheti.

K. Gy. Laktanyában igen.

D. J. Igényjogosultsági igazolványt csak az kaphat, kinek összes tényleges szolgálati idője a 12 évet meghaladta; ezt azonban már a 12-ik év második felében kérheti. Szolgálatképtelenség esetén az igazolványt a 12. szolgálati év betöltése előtt is megkaphatja, ha a szolgálatképtelenséget előidézett törődöttség szolgálatleljesítés közben és abból folyólag keletkezett.

1111. Kérvényét a m. kir. belügyminiszter úrhoz czimezve, szolgálati uton nyujtsa be. A kérvényben felemlítendő, hogy szolgálati kötelezettsége mikor jár le és hogy esetleges átvételét közvetlenül óhajtja.

Hevesmegyei őszi rózsa, tearózsa. 1. Nem. 2. Nem. 3. A részére kiutalt két kincstári ügy ágyneműjének tisztántartásáért.

P. J. Bajja. Legyen nyugodt; azon ügy aktáit már régen beleppte a feladás pora. Aludjék nyugodtan, hogy friss erőt gyűjtessen a további szolgálathoz.

R. Páncsova. Minden nagyobb fűszerkereskedésben. Czégetek elvből nem ajánlunk.

S. V. Bármely takarékpénztár vagy bankház beváltja. Esetleg forduljon a Merkur-bankházhoz Budapest, V. Fűrdő-utca 5.

A m. kir. csendőrség szíves figyelmébe! Az a csendőr, aki órát, ókserűt, ókserűt vásárolni, úgy késsapoz mint részlete, forduljon olyan czégre, amely rövid 1—2 év alatt kizárólag csak a csendőrségtől 120 elismerő levelben részesült, ezen elismeréscsak azért érünk el, mivel a saját kezéből szabályozott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 perccel különbözhet. Korom szíveskedjenek mintákat kérni. A mintáknak ára 3 koronától felebb.

Schwáb József műórák és ókserűk Szabadka, Fő-tér. ::

HIVATALOS RÉSZ.

Különítmények felállítása.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület területén Erdőbényén, Stószon, Dobosán, Rankfűreden, Iglófűreden, 1911 június 1-ével 2-2 és Bártfafürdón három főből, továbbá a m. kir. VI. számú csendőrkerület területén Balatonfűreden és Harkányon 2-2 főből álló különítmény a lítettott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértett:

A magyar szent korona országaiboz tartozó csendőrség felügyelője által:

Juhász István, Ladiczky János és Nagy István I. V. számú csendőrkerületbeli járásőrmesterek és Borisz István ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át nagy buzgalommal kifejtett eredményes tevékenységük, példás magaviseletük és alárendeltjeik helyes neveléséért.

Stock János, V. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, egy nagyobbabásu betöréses lopás tetteseinek nagy körültekintéssel párosult és szakszerűen vezetett hosszabb nyomozás utáni kiderítése és elfogása, a bűnjelek biztosítása és példás magaviseletéért.

Simon Lajos II., V. számú csendőrkerületbeli ez. őrmester, egy betöréses lopás tetteseinek nagy kitartással és körültekintéssel vezetett fásasztó nyomozás utáni kiderítése és elfogása, valamint a közbiztonsági szolgálat terén hosszús szolgálatá alatt általában kifejtett buzgó és eredményes tevékenységéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Erdő Mihály, Mester János, Bartalis Péter, Barabás Károly, Kovács Péter ez. őrmester, László Imre, László Elek és Cségyei Kálmán ez. őrsvezető II-od altiszt, több évi csendőrségi szolgálatá alatt a közbiztonság terén kifejtett eredményes működéséért.

Gipsz Sándor ez. őrmester, Csibipál Antal, Magyarai Áron és Bencze János ez. őrsvezető II-od altiszt, a közbiztonsági szolgálatban tanúsított ügybuzgó és eredményes működéséért.

Maor Mihály járásőrmester, Kelemen Miklós ez. őrmester és G. Biro István ez. őrsvezető II-od altiszt, a közbiztonsági szolgálatban tanúsított buzgó és eredményes működéséért és általában előnyös magatartásáért.

Tamás András ez. őrmester és Boér János ez. őrsvezető II-od altiszt, a csendőrségi szolgálatá alatt úgy a közbiztonság terén kifejtett eredményes működéséért mint általában minden irányban tanúsított előnyös magatartásáért.

Kis Benjámin őrsvezető, mert majdnem 10 évi csendőrségi szolgálatá alatt jó magaviselet mellett minden tekintetben előnyös működést fejtett ki és a közbiztonság terén eredményes tevékenységet tanúsított.

Időleges nyugállományba helyeztetett:

1911 június 1-ével:

Fischer Jakab, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli törzsőrmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint csendőrségi szolgálatra jelenleg alkalmatlan egy év tartamára.

Választott lakhely: Kassa.

Nyugállományba helyeztetettek:

1911 június 1-ével:

Nagy Benjámin m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Várfalva.

Debrecezeni Sándor, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Bánffyhunjad.

Lingvaj Tamás, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint rokkant.

Választott lakhely: Nagysomkut és

Varga Sámuel, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Zsarnó.

Előléptettek:

1911 május 26-ával:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Kádár András Gyula csendőr ez. őrmester, *őrsvezető ez. őrnagyként;*

Arcz Mihály és Mayer Ferencz ez. őrsvezetők, *őrsvezetőkként.*

Az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

1911 május 24-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Fehér Sándor, Gasparovics István, Szmilkó Ferencz, Beck Mihály, Kajtár Sándor, Kovács János I., Zsifkovics Béla, Drávucz István és Sánta Sándor csendőrök;

1911 június 1-ével:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Török Imre, Pálmai Antal, Hunyadi Mátyás, Hunyadi István és Gál Sándor ez. őrmesterek;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Tóth Gyula hadapród ez. őrmester, Réti János, Kumi József Horváth István II. és Bankó Pál ez. őrmesterek;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Ádám József ez. őrmester;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: Rácz László hadapród ez. őrmester; és

Takács László I. ez. őrmester;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában: Könye Gábor, Huber János, Polgár József és Szirmai Károly ez. őrmesterek, hadapródőrmesterekként, illetve őrmesterekként.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonika, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képzőművészi kultúrát nem olvasta, mely ingyen és bérmentesen küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Képzőművészi díjazással. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerülendő.

Az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

1911 június 1-ével:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Berkó Márton és Zeeller Pál csendőrök;

ugyanazon nappal:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában;
Hollósy Béla, Fördös József, Siró Rezső, Ivicz Ferencz,
Nagy Gábor, Szoboszlai András és Tóth János II.;

1911 június 6-ával:

Fábián Ágoston; és

1911 június 12-ével:

Német László csendőrök;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Fitos Mihály csendőr;

1911 márczius 26-ával:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Toók Mózes;

1911 május 5-ével:

Tóth Lajos;

1911 május 9-ével:

Komsa András; és

1911 május 17-ével:

Kassai Albert csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetők*ké.

ber 26-án, Kolozsi Károly cz. őrsvezető, 1911 január 9-én, Siegl Károly cz. őrmester, 1911 január 10-én, Ignáth Márton csendőr cz. őrsvezető, 1911 január 18-án, Mezei Zsigmond csendőr cz. őrsvezető, 1911 január 27-én, Ökrös János cz. őrmester 1911 február 5-én, Urbán Ignác 1911 február 7-én, Galamb József cz. őrmester, 1911 február 15-én, Harman János cz. őrsvezető, 1911 márczius 1-én, Balogh Márton cz. őrsvezető, 1911 márczius 3-án, Vrana János cz. őrmester, 1911 április 11-én, Fekete Géza cz. őrsvezető, 1911 április 11-én, Sebadek Márton csendőr cz. őrsvezető, 1911 április 21-én, Bábory Lajos cz. őrmester, április 27-én, Sipos Sándor cz. őrsvezető, 1911 április 29-én, Kapusi György cz. őrsvezető, 1911 május 4-én;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Cziegler Károly őrsvezető, 1910 december 28-án, és
és Pálffy Imre cz. őrmester, 1911 május 15-én;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Tóth József I. cz. őrmester, 1910 november 19-én,
Mazsolics István csendőr cz. őrsvezető, 1911 január 11-én, Bolyosi Mihály csendőr cz. őrsvezető, 1911 február 21-én, Dobai Mihály cz. őrmester, 1911 április 20-án, és Kntlik Vendel cz. őrmester, 1911 május 22-én;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Horvát Pál III., cz. őrmester, 1911 június 11-én;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szoboszlai Dániel cz. őrsvezető, 1911 január 16-án,
és Vajda Árpád őrmester, 1911 február 19-én.

Katonai szolgálati jel:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel el-
látott:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Mayer Lukács cz. őrmester, 1911 május 21-én.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Tóth József II., 1911 április 2-án, Szabó Antal törzs-
őrmester, 1911 április 20-án;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Nemes Károly járásőrmester, 1911 február 20-án;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Losonczy Márton járásőrmester, 1911 február 13-án,
Hidegh József járásőrmester, 1911 márczius 26-án, Pálka
János járásőrmester, 1911 május 27-én.

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Kardos Károly őrmester, 1911 június 25-én.

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel el-
látott:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Sütő József cz. őrmester, 1910 október 1-én, Mohai
István, Forika Péter cz. őrmesterek és Szász András II.
csendőr cz. őrsvezető, 1911 január 1-én, Bokor Miklós
cz. őrmester, 1911 február 13-án, Tóth János cz. ör-
mester, 1911 április 26-án, Ferenczi Árpád cz. őrmes-
ter, 1911 márczius 24-én és Harai Antal cz. őrsvezető,
1911 május 14-én;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Lebőcz Pál cz. őrmester, 1910 január 19-én, Rozsnyai
Mihály cz. őrmester, 1910 február 9-én, Szigeti János
cz. őrmester, 1910 február 14-én, Borza János cz. ör-
mester, 1910 április 13-án, Mucsi János cz. őrmester,
1910 június 5-én, Szücs Lajos II. cz. őrsvezető, 1910
augusztus 12-én, Csizsár István cz. őrmester, 1910
augusztus 17-én, Szekeres Boldizsár cz. őrmester 1910
december 9-én, Némedj Bálint cz. őrsvezető, 1910 de-
cember 11-én, Prileszky Gyula őrmester, 1910 decem-

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Taborosi János cz. őrsvezető egy darab 10 koronás
aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettett.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Almási Károly csendőr cz. őrsvezető, egy drb. 10 ko-
ronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesit-
tetett.

Névváltoztatás:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Moldován György csendőr. a m. kir. belügyminiszter
urnak 1911 márczius 31-én 173,283/VI-a. szám alatt
kelt engedélye alapján vezetéknevét „Mészáros”-ra vál-
toztatta.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Krausz János csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur-
nak 1911 márczius 29-én 5528/VI-a. szám alatt kelt
engedélye alapján, vezetéknevét „Kardos”-ra változtatta.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Fleischer Sándor csendőr, a m. kir. belügyminiszter
urnak 1911 február 17-én 162,626/VI-a. szám alatt kelt
engedélye alapján, vezetéknevét „Mészáros”-ra változ-
tatta.

Burzán József csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak
1911. évi 23,155. szám alatt kelt engedélye alapján,
vezetéknévét „Bálint”-ra változtatta.

Házasságra lépett:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Szakács József cz. őrsvezető, Hajdu Máriával, 1911
május hó 2-án, Mezöhegyesen.

Horváth István cz. őrmester, Király Gizellával, 1911
május 11-én, Szombathelyen.

Németh László ez. őrsvezető, Ilin Erzsébettel, 1911 május 16-án, Nagybecskerekén.

Pauli József őrsvezető, Heimbach Borbálával 1911 május 10-én, Torontál-Józseffelván.

Blága Péter ez. őrsvezető, Molnár Rozáliával, 1911 április 30-án, Nagyernyén.

Drobina Sándor csendőr ez. őrsvezető, Marosán Rozáliával, 1911 május 18-án, Dombegyházán.

Jánosi József ez. őrsvezető, Ugrai Rozáliával, 1911 május 28-án, Zsombolyán.

Ferencz Tamás ez. őrsvezető, Potzernits Erzsébettel, 1911 május 20-án, Galagonyáson.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Keresztély Domokos ez. őrmester, Vadasi Rozáliával, 1911 április 30-án, Budapesten.

Nyikusi Mihály ez. őrsvezető, Eisler Rozállal, 1911 május 10-én, Tiszaföldváron.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Lendvai János ez. őrsvezető, Prunyi Gizellával, 1911 május 16-án, Homonnán.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Koo József ez. őrmester, Richter Emiliával, 1911 május 4-én, Pécsen.

Szolicsánszky Antal ez. őrmester, Winkler Adél Alojziával, 1911 május 13-án, Budapesten.

Szabó Mihály csendőr ez. őrsvezető, Szalai Matilddal, 1911 április 25-én, Babóton.

Kugler Béla csendőr ez. őrsvezető, Czimmermann Juliannával, 1911 február 26-án, He ybányán.

Molnár Géza járásőrmester, Szekeres Juliannával, 1911 április 20-án, Nagyenyeden.

Deák Ferencz csendőr ez. őrsvezető, Kiszela Annával, 1911 február 25-én, Körmöczbányán.

Tandli János ez. őrmester, Csányi Kornélia Zsuzsannával, 1911 április 27-én, Némethlipcsén.

Kaszala Péter csendőr ez. őrsvezető, Szabó Máriával, 1911 május 13-án, Gután.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Pál József ez. őrmester, Stockinger Irén Katalinnal, 1911 április 20-án, Sárváron.

Farkas Ferencz ez. őrsvezető, Tóth Erzsébettel, 1911 május 8-án, Balatonalmádiban.

Heiszler István csendőr ez. őrsvezető, Mányoki Máriával, 1911 május 3-án, Köveakállón.

Kántor József ez. őrmester, Schéda Máriával, 1911 május 2-án, Rédén.

Györgydeák József ez. őrmester, Vida Máriával, 1911 május 6-án, Oszron.

Tavaszi Imre ez. őrsvezető, Ilarang Erzsébettel, 1911 május 20-án, Zalaszentgróton.

Szép Lajos ez. őrsvezető, Rác Matilddal, 1911 május 6-án, Villányban.

Bera István ez. őrsvezető, Baricza Juliannával, 1911 április 27-én, Pinczehelyen.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Tóth Bálint ez. őrsvezető, Péter Máriával, 1911 május 6-án, Csikescsón.

Gergely Lukács ez. őrmester, Martbi Matilddal, 1911 május 6-án, Kézdiszentleleken.

Szabó Bódog ez. őrsvezető, Gere Rozáliával, 1911 május 1-én, Csikszereében.

Bereczki Balázs ez. őrmester, Miklea Annával, 1911 május 14-én, Biádon.

Imreh Ferencz ez. őrmester, Nagy Annával, 1911 május 24-én, Brassóban.

Szives figyelmébe!

Ugy a csendőrség, mint a rendőrség körében évek óta közkedvelt Kicsz, volt
:: kiskunhalasi gyógyszerész ::

lábizzadás

elleni kenőcsre egyedül csak Szent János gyógyszerész, Budapest, II., Szénatér 1. sz. kapható 1 K 20 fillér beküldése ellenében hérmelve. — Utánvéttel 1 korona 75 fillér. — Telefon 42-12.

A valódi híres 200 éves

Pozsonyi Seehofer növény-balzsam

ellismert legjobb és legrégebb házi-szer. Kitűnő mindama bajok ellen, melyek rossz emésztés vagy eldngulás folytán állottak elő, u. m. emésztési zavarok, májbjaj, bélrenyheség, kólika, agyverszegénység, aranyér s hasonló bántalmak ellen. E kizárólag növényi alkatrészekből készült szer határa kifogástalan és a testre jótékony, enyhe. Számtalan elismerő levél bizonyítja a Pozsonyi Seehofer növény-balzsam jóságát, melynek valódiságát a két csomagolás és az itt látható vororák védjegy bizonyítja. Utjeljünk a "Földes" aláírásra. Mindenütt kapható, a hol nincs raktáron, rendeljük a :: ::

FÖLDES LÁSZLÓ VÖRÖSRÁK, gyógytáraból, POZSONY, MIHÁLY-UTCZA 49.

1 üveg ára 70 fillér. Utánvétellel 6 üveg 4 K 60 fill.

VÉDJEJY

SCHUTZ-MARKE

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9
könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

...: Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...:

Betűgyminták ur által elrendelt új mintájú erkölcsi és vagyoni
bizonyítvány raktárunkon már kapható.